

Landbolove.

Af Justitsraad *H. Wulff*.

(De i dette Tidsskrift tidligere meddelte Uddrag af saadanne Love og ministerielle Bekendtgørelser, der formenes at kunne have Interesse for Landboere, fortsættes herved for Aaret 1910).

I.

Love i 1910.

1. Udvidelse af Statens Serumsinstitut.

Ved Lov Nr. 72 af 1. April 1910 bestemmes, at det ved Lov af 20. Marts 1901 oprettede Institut for Tilvejebringelse af antidifteritisk Serum udvides saaledes, at det ogsaa kan omfatte Produktion af andre Arter af Serum samt Foretagelse af klinisk-diagnostiske Arbejder af bakteriologisk Art. Hertil bevilges 163,000 Kr., og Institutet ledes af en af Kongen udnævnt Direktør og underlægges Sundhedsstyrelsen, dog saaledes, at Ledelsen i videnskabelig og teknisk Henseende udelukkende tilkommer Direktøren.

Justitsministeriet fastsætter, hvorledes og til hvilken Pris de paa Institutet fremstillede Præparater skal udleveres, samt hvilket Vederlag der skal ydes for klinisk-diagnostiske Arbejder. Koppevædske skal dog altid udleveres gratis til Landets Læger.

2. Voldgiftsret i Arbejdsstridigheder.

Ved Lov Nr. 81 af 12. April 1910 oprettes en fast Voldgiftsret, bestaaende af 12 Medlemmer, nemlig 6 ordi-

nære Dommere og 6 Suppleanter, en Formand, en Næstformand og en Sekretær, hvorhos Arbejdsgiver- og Arbejder-Organisationer hver vælger 3 Medlemmer af Voldgiftsretten.

Der gives en Række yderst detaillerede Bestemmelser om hvilke Sager, der vil være at forelægge Voldgiftsretten, og i saa Henseende maa der henvises til selve Loven, men det kan i al Almindelighed slaas fast, at større Arbejdsstridigheder mellem de bestaaende Arbejdsgiver- og Arbejder-Institutioner vil være at forelægge Voldgiftsretten.

Rettens ordinære Sæde er i København, men den kan ogsaa sættes andet Steds, naar dette maatte anses for hensigtsmæssigt. Sag anlægges ved, at Sagsøgeren til Retten indgiver Klageskrift i mindst 2 Eksemplarer, og Formanden indkalder da snarest muligt begge Parter til et Retsmøde. Som Vidne er enhver pligtig uden Afstandsbegrænsning at møde for Retten, naar denne bestemmer det. Ogsaa Udmeldelse af Syns- og Skønsmand ligger indenfor Rettens Kompetence. De afsagte Domme bliver at fuldbyrde som endelige og retskraftige Domme. Iøvrigt henvises til den meget omfattende Lovs særlige Bestemmelser.

3. Forligsmanden.

Ved Lov Nr. 82 af 12. April 1910 fastslaas Udnævnelsen af en Forligsmand i Arbejdsstridigheder. Indenrigsministeren udnævner Forligsmanden efter Indstilling af foranstaaende Voldgiftsret, hvis Indstilling skal være tiltraadt af mindst et af de Medlemmer af Raadet, der er valgt af Arbejdsgiverne og af Arbejderne. Skulde der ikke foreligge nogen Indstilling, udnævner Indenrigsministeren selv Manden. Hans Opgave er at medvirke til Bilæggelse af Stridigheder mellem Arbejdsgivere og Arbejdere. Saavel efter eget Initiativ som efter Opfordring af en af de stridende Parter, kan Forligsmanden indkalde disse til en Forhandling, og det er da deres

Pligt at give Møde. Under en saadan Forhandling skal Forligsmanden arbejde for en fredelig Afslutning af Konflikten, søge at faa Parterne til at gøre gensidige Indrømmelser samt fremsætte Mæglingforslag. Loven er gældende til 1. April 1914.

4. En Sparekasse- og Bank-Kommission.

Ved Lov Nr. 87 af 13. April 1910 er der nedsat en Kommission med den Opgave at udarbejde et Forslag til Lov om Sparekasser — derunder ogsaa Laanekasser — og Banker. Kommissionen bestaar af 17 Medlemmer, hvoraf Indenrigsministeren vælger de 7, deriblandt Kommissionens Formand, og hvert af Rigsdagens Ting 5 Medlemmer, valgte efter Forholdstal. De bestaaende Sparekasser og Banker har at give de Oplysninger, som Kommissionen maatte anse for hensigtsmæssige til Opgavens Løsning.

De Begunstigelser, Ministeriet hidtil har kunnet give Spare- og Laanekasser for 10 Aar ad Gangen, vil fremtidig kun kunne gives for indtil 3 Aar ad Gangen.

5. Anerkendte Arbejdsløshedskasser.

Ved Lov Nr. 93 af 16. April 1910 bestemmes, at Kommunalbestyrelserne skal være berettigede til uden højere Myndigheds Samtykke for Finansaaret 1910—11 at yde anerkendte Arbejdsløshedskasser i Kommunen ekstraordinært Tilskud ud over det hidtil lovbestemte Maksimum. For Anvendelsen af de udbetalte Tilskud aflægges der særligt Regnskab, og de ekstraordinære Tilskud kommer ikke i Betragtning ved Beregningen af det Kasserne tilkommende Statstilskud. Dog forhøjes Statskassens Tilskud til Hjælpekasser i det nævnte Finansaar til 450,000 Kr.

6. Udrydning af Rotter.

Ved Lov Nr. 96 af 18. April 1910 bestemmes følgende med Hensyn til Foranstaltninger til Udryddelse af Rotter:

De kommunale Myndigheder er berettigede til af Kommunens Midler at yde Tilskud til en rationel Udryddelse af Rotter i vedkommende Kommune efter Kommunalbestyrelsens nærmere Bestemmelse. Af Statskassen kan der ydes et aarligt Tilskud af indtil 18000 Kr. til Forsøg med Rotternes Udryddelse og til Anskaffelse af rottedræbende Midler. Statens Tilskud til disse sidste er dog afhængig af, at Midlerne er godkendte af Veterinær- og Landbohøjskolen.

Loven gælder kun i 5 Aar og skal saa revideres.

7. Motorvogne og Motorcykler.

Ved Lov Nr. 98 af 18. April 1910 gives der en Række yderst detaillerede Bestemmelser om Kørsel med Motorvogne og Motorcykler. Det vil ikke være muligt her at komme nærmere ind paa Lovens enkelte Bestemmelser, de interesserede maa henvises til selve Loven. Her skal kun anføres, at der ved Motorvogne og Motorcykler forstaas Vogne eller Cykler, som bevæges ved Maskinkraft, dog Jærnbanelokomotiver og Sporvogne udtrykkelig undtagne. Loven indeholder først en Række almindelige Bestemmelser, dernæst Bestemmelser vedrørende Ejeren og Føreren samt endelig Straffe- og Erstatningsbestemmelser. Loven skal revideres inden Udgangen af 1912.

8. Jærnbaneskyld.

Denne særlig for Landbrugere saa overordentlig vigtige Lov har Nr. 105 og er dateret 18. April 1910.

Den bestemmer, at der af den Værdistigning, som ved ny Jærnbaneanlæg tilføres bebyggede eller ubebyggede Ejendomme eller Dele af saadanne bliver der — foruden den almindelige vedvarende Ejendomsskyld — at svare en særlig tidsbegrænset Afgift, der benævnes Jærnbaneskyld, men som dog i visse Tilfælde, hvor Baner bygges uden Statstilskud, ved Ansøgning eventuelt kan bortfalde eller modificeres. Værdistigningen fastsættes af det alt bestaaende Vurderingsraad og efter Reglerne

for Ejendomsskylden. Jærnbaneskyld skal dog kun svares, for saa vidt Værdistigningen overstiger 10 pCt. af Ejendommens Værdi før Baneanlægget.

Jærnbaneskylden svares i 50 Aar med $1\frac{1}{4}$ pCt. aarlig og hæfter paa den paagældende Ejendom samt svares af Ejeren. Dog kan Brugeren for Brugstiden efter Vurderingsraadets Kendelse komme til at udrede en Del af Jærnbaneskylden.

Er der i mindst 30 Aar betalt Jærnbaneskyld af en Ejendom, kan Ejeren endelig frigøre Ejendommen for Behæftelsen ved at betale den efter en aarlig Rente af 4 pCt. kapitaliserede Afgift for den tilbagestaaende Tid.

Vurderingsraadets Afgørelser kan indankes for Overskyldraadet, der her har samme Myndighed som ved Ejendomsskylden.

Jærnbaneskylden, over hvilken der for hvert enkelt Jærnbaneanlæg skal føres særskilt Regnskab, indbetales i Statskassen, dog saaledes, at det foruden Staten ogsaa kommer de Kommuner og andre i Anlægget interesserede til Gode i samme Forhold, som de har ydet Bidrag til Banens Anlæg. Ogsaa ved Baneanlæg, hvor Statskassen kun har ydet Bidrag til Ekspropriationsudgifterne, faar Staten Andel i Jærnbaneskylden i Forhold til Bidragets Størrelse. Skulde Jærnbaneskylden ved Baneanlæg indbringe et større Beløb end en Sum, svarende til Banens Anlægsudgift uden Tillæg af Rente, vil der ved Lov være at bestemme, hvorledes der skal forholdes med det overskydende.

9. Husmandsbrug.

Ved Lov Nr. 107 af 18. April 1910 forhøjes det Beløb af 4 Mill. Kr., der er bevilget til Laan ved Oprettelsen af nye Husmandsbrug, med 1 Mill. Kr., dog at dette sidste Beløb vil være at afkorte i det i 1909 for en femaarig Periode bevilgede samlede Beløb i Periodens sidste fire Aar med et lige stort Beløb hvert Aar.

10. Undersøgelse af Levnedsmidler.

Ved Lov Nr. 108 af 18. April 1911 bemyndiges Justitsministeren til at slutte Overenskomst med et eller flere analytisk-kemiske eller fysiologiske Laboratorier om mod et aarligt Vederlag, der dog ialt ikke maa overstige 10000 Kr., at foretage Undersøgelser af offentlig falbudte Levnedsmidler, Drikkevand m. v. samt efter Justitsministerens Bestemmelse tillige Brugsgenstande, Husgeraad, Legetøj og lignende, som ved deres Brug kan virke skadeligt for Sundheden. Domstole, Sundhedsbestyrelser, Sundhedskommissioner og Politimynderne kan indsende Levnedsmidler m. m. til Prøvelse angaaende Forfalskning eller andre Misligheder. Politiet kan, selv hvor der ikke er Mistanke om begaaet eller tilsigtet Ulovligheder, indsende Levnedsmidler og Genstande til Undersøgelse af Laboratoriet. Paa de aarlige Finanslove fastsættes Udgifter til Prøvers Indkøb og Indsendelse.

Den, som i Afsætningsøjemed svigagtig eftergør eller forfalsker Levnedsmidler eller underkaster fordærvede Levnedsmidler en Behandling, der er beregnet paa at skjule deres fordærvede Tilstand, samt den, der i svigagtig Hensigt falholder Levnedsmidler, om hvilke han véd, at de er undergaaet nogen af de ovennævnte Behandlinger, straffes efter almindelig borgerlig Straffelov § 278, 1. Stykke (Fængsel paa Vand og Brød, eventuelt Forbedringshus). Hvor Overtrædelsen er af mindre Beskaffenhed kan simpelt Fængsel, eventuelt Bøder, idømmes. Selv hvor der er Tale om Uagtsomhed, kan under skærpende Omstændigheder Fængselsstraf anvendes.

Den, der uden svigagtig Hensigt, men dog vidende, at et Stof er undergaaet nogen af de forbudte Behandlinger, alligevel falholder det som Levnedsmiddel, uden at dets særlige Beskaffenhed udtrykkelig er angivet, straffes med Bøder fra 2—2000 Kr. Justitsministeren bestemmer ved Anordning, hvad der maa

fålholdes under de for de forskellige Levnedsmidler brugelige Betegnelser, derunder Vin og Spirituosa.

Ministeren kan derhos forbyde Tilsætninger til Levnedsmidler, som, selv om de ikke i enkelte Tilfælde medfører skadelige Virkninger, dog gennem fortsat Nydelse kan antages at medføre saadanne, og Straffen for Overtrædelse heraf bliver, naar Forholdet ikke falder ind under strengere Straffebestemmelser, Bøder fra 2—2000 Kr. — Overtrædelser behandles som offentlige Politisager, og Bøderne tilfalder Statskassen.

Denne Lov skal revideres inden Udgangen af Aaret 1920.

11. Mergelbane.

Ved Lov Nr. 109 af 18. April 1910 bestemmes, at Andelselskabet »Vestjyllands Mergelforsyning« skal være berettiget til at fordre Arealer afstaaede til Anlæg af en Jærnbane til Befordring af Mergel fra Rindom Mergelleje til Ringkøbing Statsbanestation, efter en af Landbrugsministeren approberet Plan, der er godkendt af Hedeselskabet og Ringkøbing Amtsraad. For Afstaaelsen ydes fuld Erstatning, ogsaa for Ulemper, og i Mangel af mindelig Overenskomst fastsættes Erstatningen ved Taksation af uvillige inden Retten udmeldte Mænd.

12. Ligbrænding.

Ved Lov Nr. 51 af 5. Marts 1910 forandres den bestaaende Lovgivning om Ligbrænding saaledes: Enhver Mand eller Kvinde, der er personlig myndig og er ved sin Fornufts fulde Brug, kan ved en paa ustemplet Papir skreven Tilkendegivelse, oprettet enten for Notarius publicus efter de for Testamenter gældende Regler, eller for tvende Vidner, der underskriver til Vitterlighed og samtidig ved Paategning paa Dokumentet udtrykkelig erklærer, at Oprefteren var ved sin Fornufts fulde Brug, bestemme, at hans eller hendes Lig skal brændes i Stedet for at jordfæstes.

For en umyndig kan Erklæringen afgives af Indehaveren af Forældremyndigheden, men er den umyndige over 15 Aar, skal han slutte sig til Erklæringen, og en Erklæring fra Forældrene, før Barnets fyldte 15. Aar, kan omstyrtes af dette efter 15 Aars Alderens Opnaaelse. Afgives Erklæringen for umyndige af Forældre, der samlever i Ægteskab, skal Moderens Indvilligelse indhentes. Dør Børn før 15 Aars Alderen, kan Forældrene — Moderen med — træffe Afgørelse om Ligbrænding.

Benyttes private Vidner til Erklæringen, og der fra Ægtefælle, Forældre, Børn eller Sødskende sker Indsigelse imod den, skal Vidneførselen ske ved Politiretten med Aftens Varsel, og herfor betales ingen Retsafgift. Skulde et af Vidnerne eller de begge være døde, afgør, i Tilfælde af Indsigelse, Politiretten, om der er Føje til efter samtlige foreliggende Omstændigheder at anse Tilkendegivelsen for fyldestgørende. (Sluttet.)
